

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р **Зорница Димитрова Петрова**
преподавател по пиано и клавирен съпровод
в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” - Пловдив

за гл. ас. д-р Лилия Георгиева Костова

относно участието ѝ в конкурса за заемане на академичната длъжност
„Доцент” по Камерна музика, специалност „Пиано”
(направление 8.3. Музикално и танцово изкуство)
Към катедра „Камерна музика и съпровод”, ИФ
(по смисъла на чл. 57, ал. 1 от Правилника на
НМА „Проф. П. Владигеров” за прилагане на ЗРАСРБ)

Запознах се подробно със съдържанието на справката за художествено-творческата, научната и педагогическата дейност на гл. ас. д-р Лилия Костова. Тя отговаря на всички критерии, отразени в таблицата за минималните наукометрични данни, предпоставени от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Преди всичко гл. ас. д-р Костова прилага като хабилитационен труд публикуваната през 2019 г. монография „Творби за клавирно дуо от композиторите Александър Йосифов, Георги Костов и Виктор Чучков”. Книгата обхваща важна зона от българското музикално наследство, а именно творчеството за клавирно дуо на трима от най-изявените композитори на границата между настоящото и отминалото столетие. Авторката се фокусира върху този жанр, отразявайки своя 12-годишен педагогически и изпълнителски опит като преподавател в катедра „Камерна музика и съпровод”. Монографията, плод на „живата” изпълнителска практика, е ценно свидетелство за творческия стил на трима ярко индивидуални представители на зрялата композиторска генерация в България. Трудът е пряко насочен към обогатяване познанията и уменията на младите пианисти в обучението им по „клавирно дуо” и в това е неговата практическа роля. Монографията дава автентични интерпретационни насоки, дошли „от извора” на преките лични и творчески контакти. Израснала, както професионално,

така и чисто човешки, именно в тази високохудожествена среда, Лилия Костова с готовност „предава щафетата“, прехвърляща историко-естетическа информация към следващите клавирни поколения. Не на последно място обръщането към съвременното българско творчество за клавирно дуо говори за доблестна ангажираност спрямо традициите на родното музикално изкуство.

Монографията съдържа 3 глави, аналогично структурирани, като всяка от тях представя по един от визираните български творци чрез кратка биографична част, последвана от обстоен художествено-интерпретационен анализ на творба за клавирно дуо от същия автор. Разглеждат се: „Рондо – виртуозо бис“ от Александър Йосифов, „Петрунините метаморфози“ и „Закачка“ от Георги Костов и „Копнеж по Бетовен“ от Виктор Чучков. Познавам повечето от творбите за клавирно дуо на Ал. Йосифов и лично съм участник в клавирните му ансамбли за 8 ръце съвместно с дуо Славчеви и Ромео Смилков. Заедно с Людмил Петков съм изпълнител и на „Копнеж по Бетовен“. Това ми дава основание да заявя, че в своята разработка Лилия Костова се придържа към много правдиви и логични анализи, като базира интерпретационните си виждания върху своя личен изпълнителски и педагогически опит. Ето защо високо оценявам не само качествата на тази книга, но и практическата полза от нея.

Съгласно приложената справка д-р Лилия Костова представя подробна информация за своята художествено-творческа дейност. В раздела за водеща творческа изява в областта на изкуствата тя извежда 3 концерта. Първият от тях е рецитал на клавирно трио в състав: Кеворк Есмерян (цигулка), Магдалена Петрович (виолончело) и Лилия Костова (пиано), изнесен през май 2018 г. в Общински културен институт „Красно село“. Програмата на концерта е особено представителна: Клавирно трио с *mollo* op. 1 № 3 от Л. ван Бетховен и почти непознатото в нашата страна Клавирно трио от Г. Свиридов, чието първо изпълнение създава приносния облик на изявата. За ярко-положителното въздействие на концерта върху аудиторията свидетелства рецензията на доц. д-р Огнян Константинов в Алманаха на НМА.

Втората програма, която Лилия Костова представя, има надслов „Здесь хорошо“ (по великолепната вокална миниатюра на Рахманинов). Тя е изнесена през юли 2017 г. в рамките на XIII^{ти} фестивал на изкуствата „Борис Христов“. Приноси по същество са двете авторски

транскрипции на д-р Костова, а именно представянето на Рахманиновия Вокализ и „Здeсь хорошо“ за нисък женски глас.

Що се отнася до третата предложена програма (ноември 2011 г. в Музикален център „Борис Христов“), то тя е съвместна с цигуларя Иван Кръстев. Значима е по силата на своето стилово и жанрово разнообразие, по силата на включените в нея знакови цигулкови произведения.

В раздел „Г“ Лилия Костова се представя чрез публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд със заглавие „Традиция и новаторство в избрани творби за клавирно дуо от съвременни български композитори“. Монографията е издадена в София през 2019 г. В нея авторката се фокусира върху проблема „традиция – новаторство“ в неговите исторически, национални и глобални аспекти. Този проблем определя ракурса, от който д-р Костова анализира живописните творби за клавирно дуо на Атанас Атанасов – „Български танц“ и „Вятърната мелница“. Тук фолклорното начало е носител на традиционното като компонент от художествената „сплав“, докато свежото и иновативното начало се раждат в свободата на личния творчески акт.

По различен начин авторката анализира ярко-въздействащите „Триптих“ и „Взаимност“ – творби за 4 ръце или 2 рояла от Красимир Тасков. Тя се спира на характерното разнообразие от драматургични нюанси, което определя изтънчения клавирен стил на този композитор.

Още по-различен аспект на проблема се извлича чрез разработката на творчеството за клавирно дуо от Йовчо Крушев. Тук „традиционното“ като норма се докосва до „глобалното“ като свободна творческа воля.

В цялост книгата съдържа открити и споделени интерпретационни подходи с приносен характер, пряко насочени към визираната съвременна българска литература за клавирно дуо.

Към същия параграф д-р Костова представя и две водещи творчески изяви:

- Изпълнение на соловата партия в Концертино за пиано и оркестър от Георги Костов на 25 март 2016 г. в залата на НМА и под диригентството на Деян Павлов
- Представяне на солови и ансамблови творби от Георги Костов в рамките на авторски концерт по случай 50 г. творческа дейност на композитора (12 май 2014 г., зала СБК).

Приносното значение на тези концертни изяви е безспорно. Осъществена е световна премиера на Концертиното за пиано и оркестър и пиесата за тромбон и пиано „Контрастни настроения“ (съвместно с проф. Атанас Карафезлиев).

Приложените, освен това, 5 концертни програми като колективен музикален продукт, допълват богатата панорама от разнообразна сценична дейност, която Лилия Костова осъществява упорито и последователно. Нещо повече, като талантлив музикант, тя се утвърждава сред имената на най-активните „contemporary“-интерпретатори.

Посочената педагогическа дейност ми дава основание да определя д-р Костова като задълбочен преподавател с подчертан афинитет към обучението на клавирни ансамбли. Доказателство са многобройните грамоти и дипломи, присъдени на нейните студенти, както и активното ѝ присъствие в жури на Академичните конкурси по камерна музика.

По показателите от група „Е“ Лилия Костова представя участия в национални проекти, записи в БНР и БНТ. Научната ѝ дейност включва достатъчен брой публикации в Алманах на НМА и сп. „Музикални хоризонти“.

Приемам с респект и високо оценявам справката за тази многостранна професионална дейност. Като давам израз на положителното си становище, убедено предлагам на уважаемото жури да присъди академичната длъжност „Доцент“ на гл. ас. д-р Лилия Костова.

4 април 2019 г.
Пловдив

доц. д-р Зорница Петрова